

INSETE

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 2030

ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

Προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» Επιτελική Σύνοψη

Αποτελεί μέρος της μελέτης:
«Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας
και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα»

Deloitte.

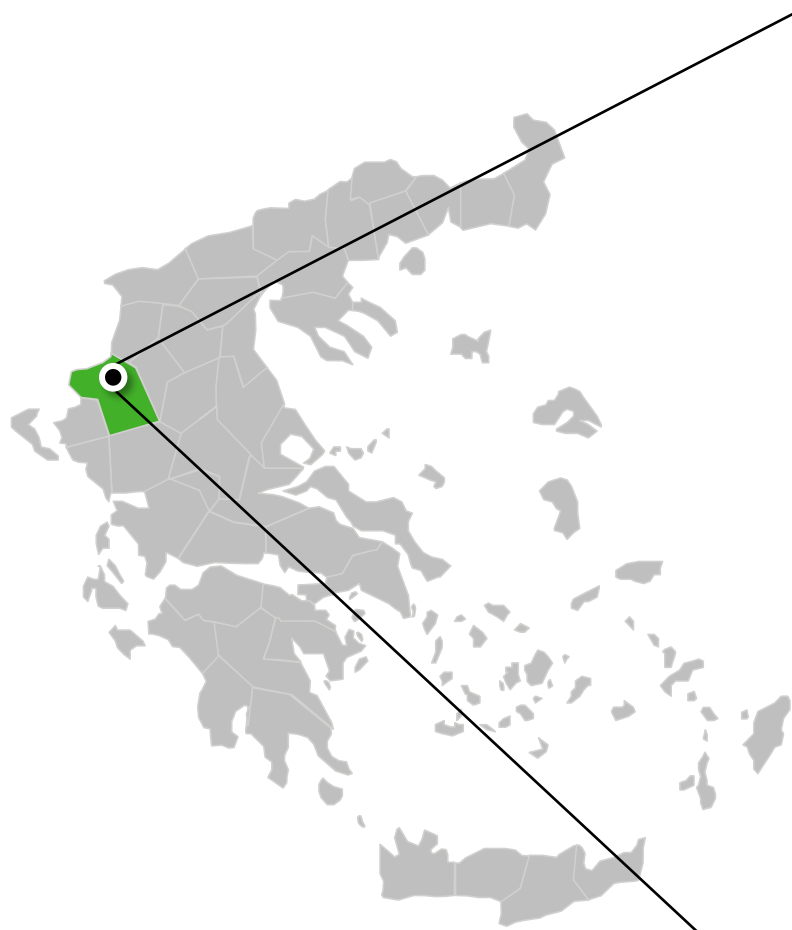
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή»

- Προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» 3
- Αξιολόγηση Κύριων Τουριστικών Προϊόντων 4
- Αξιολόγηση Συμπληρωματικών Τουριστικών Προϊόντων 5
- Αξιολόγηση Προορισμού 6
- Κύρια Τουριστικά Προϊόντα και Αγορές – στόχοι 8
- Συμπληρωματικά Τουριστικά Προϊόντα και Αγορές – στόχοι 9
- Στρατηγικές Δράσεις Δημοσίου Τομέα 10
- Επισκόπηση Αξιολόγησης Στρατηγικών Δράσεων Δημοσίου Τομέα 13
- Στρατηγικές Δράσεις ΣΔΙΤ ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας 14

Παρουσίαση προορισμού

Ο προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» ανήκει στην Περιφέρεια Ηπείρου και περιλαμβάνει την ΠΕ Ιωαννίνων στην οποία ανήκει η πόλη των Ιωαννίνων, τα Ζαγοροχώρια, το Μέτσοβο και τα Τζουμέρκα.

Προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή»

- Ο προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» ανήκει στην Περιφέρεια Ηπείρου και συγκεκριμένα στην ΠΕ Ιωαννίνων.
- Έδρα της Περιφέρειας Ηπείρου και της ΠΕ Ιωαννίνων και σημαντικό οικονομικό κέντρο είναι τα Ιωάννινα, γνωστά και ως Γιάννενα ή Γιάννινα. Άλλες σημαντικές κωμοπόλεις και χωριά της ΠΕ είναι η Κόνιτσα, το Μέτσοβο, η Ζίτσα, οι Καλαρρύτες, η Αρχαία Δωδώνη, τα Ζαγοροχώρια και το Δελβινάκι.
- Η ΠΕ Ιωαννίνων, έκτασης 4.990 τ.χλμ., καταλαμβάνει το βορειοδυτικό και μεγαλύτερο τμήμα της Ηπείρου. Συνορεύει βόρεια με την Αλβανία.
- Το 85,3% του εδάφους της ΠΕ Ιωαννίνων είναι ορεινό με μόλις το 3,3% να είναι πεδινό. Τα κυριότερα όρη της ΠΕ Ιωαννίνων είναι ο Σμόλικας (2.637 μ.), ο Γράμμος (2.520 μ.), η Τύμφη (2.494μ.), τα Τζουμέρκα (2.469 μ.), το Περιστέρι (Λάκμος) (2.295 μ.), το Δούσκο (2.207 μ.) κ.α.
- Αποτελεί προορισμό με σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες στον Πολιτιστικό & Θρησκευτικό Τουρισμό και στο City Break, καθώς και στις εναλλακτικές / θεματικές μορφές τουρισμού με κύριο ζήτημα την αεροπορική συνδεσιμότητα με διεθνείς αγορές.

Αξιολόγηση κύριων τουριστικών προϊόντων (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση των κύριων τουριστικών προϊόντων που υφίστανται ή / και δύναται να αναπτυχθούν στον προορισμό «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή».

	Αξιολόγηση	Αιτιολόγηση
 Sun & Beach		<ul style="list-style-type: none"> • Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης καθώς ο προορισμός δεν διαθέτει παράκτιο μέτωπο • Δυνατότητα διασύνδεσης με τους προορισμούς «Ηπειρωτική ακτή» και «Ιόνια Νησιά» όσον αφορά το τουριστικό προϊόν Sun & Beach
 Ναυτικός Τουρισμός (yachting)		<ul style="list-style-type: none"> • Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης καθώς ο προορισμός δεν διαθέτει παράκτιο μέτωπο
 Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)		<ul style="list-style-type: none"> • Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης καθώς ο προορισμός δεν διαθέτει παράκτιο μέτωπο • Δυνατότητα διασύνδεσης με τον προορισμό «Ηπειρωτική ακτή» για την διοχέτευση ροών από τα λιμάνια της Ηγουμενίτσας και της Πρέβεζας προς τον προορισμό και ιδιαίτερα την πόλη των Ιωαννίνων, που διαθέτει σημαντικούς ιστορικούς και θρησκευτικούς πόρους και βελτιωμένο οδικό άξονα (σχετικά εύκολα προσβάσιμα εντός 1-2 ωρών)
 Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> • Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα αναπτυγμένο προϊόν στον προορισμό λόγω του σημαντικού (αλλά σχετικά αναξιοποίητου) ιστορικού, πολιτιστικού και θρησκευτικού κεφαλαίου, εντός της πόλης των Ιωαννίνων (οθωμανικά και εβραϊκά μνημεία, ιστορικό κέντρο με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, λίμνη Παμβώτιδα κ.α.), αλλά και της υπόλοιπης ΠΕ (παραδοσιακοί οικισμοί στα Ζαγοροχώρια, στα Μαστοροχώρια και στα Τζουμέρκα κ.α.) και δυνατότητα δημιουργίας αφηγηματικού περιεχομένου γύρω από τον Αλή Πασά, τη Δωδώνη και τα εβραϊκά Ιωάννινα (βλέπετε επόμενη σελίδα)
 City Break		<ul style="list-style-type: none"> • Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα αναπτυγμένο προϊόν, καθώς τα Ιωάννινα αποτελούν αστικό κέντρο σε κομβική θέση με ιδιαίτερο χαρακτήρα και ατμόσφαιρα, ιστορικό πλούτο, μνημεία και σημεία ενδιαφέροντος, επιβλητικό τοπίο σπάνιας ομορφιάς (βουνά, λίμνη), ζωντάνια λόγω του Πανεπιστημίου και των φοιτητών, γαστρονομία και ορισμένα φεστιβάλ, που μπορεί να προσελκύσει τόσο εγχώριο όσο και διεθνές ενδιαφέρον τουρισμού City Break με σημαντικό ζήτημα, ωστόσο, τις αεροπορικές υποδομές και την περιορισμένη αεροπορική διασύνδεση με το εξωτερικό (βλέπετε επόμενες σελίδες)
 MICE		<ul style="list-style-type: none"> • Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν στον προορισμό • Ασφαλής προορισμός με ορισμένες συνεδριακές υποδομές (κυρίως σε ξενοδοχεία 4* και 5*) για μεσαία συνέδρια και τουριστικοί πόροι / ελκυστικότητα για ταξίδια κινήτρων (βλέπετε αξιολόγηση City Break, Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός), με σημαντικό ζήτημα για την προσέλκυση διεθνούς ενδιαφέροντος MICE, ωστόσο, τις αεροπορικές υποδομές και την περιορισμένη αεροπορική διασύνδεση με το εξωτερικό (βλέπετε επόμενες σελίδες)

 Κύριο τουριστικό προϊόν

 Συμπληρωματικό τουριστικό προϊόν

 Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν

 Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξής του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν

 Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν

 Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης

Αξιολόγηση συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση των συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων που υφίστανται ή/και δύναται να αναπτυχθούν στον προορισμό «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή».

	Αξιολόγηση	Αιτιολόγηση
 Αγροτουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν στον προορισμό λόγω των αξιόλογων αγροτικών οικισμών / κοινοτήτων (είτε μεμονωμένων όπως το Μέτσοβο, είτε σε συγκεντρώσεις όπως τα Ζαγοροχώρια, οι οικισμοί στα Τζουμέρκα και τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας) με αξιόλογα δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, πλούσια λαογραφική παράδοση, αγροτουριστικούς, πολιτιστικούς και γαστρονομικούς πόρους εντός τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλους και περιβαλλοντικής αξίας που μπορούν να αποτελέσουν ανεπτυγμένους πόλους ορεινού τουρισμού, καθώς και δυνατότητα διασύνδεσης του τουρισμού με τις τοπικές κοινωνίες και την αγροδιατροφική παραγωγή για την ανάπτυξη του προϊόντος (βλέπετε επόμενη σελίδα)
 Οικοτουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν στον προορισμό Φυσικοί πόροι (προστατευόμενες περιοχές, τοπία φυσικού κάλλους, υγρά τοπία, λίμνες, πυκνή βλάστηση, σπάνια орνιθοπανίδα, εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί κ.α.) και υποδομές όπως π.χ. περιπατητικές διαδρομές που μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του προϊόντος και σχετικών υπαίθριων δραστηριοτήτων (βλέπετε επόμενη σελίδα)
 Αθλητικός Τουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν στον προορισμό Φυσικό περιβάλλον (ορεινοί όγκοι, λίμνες, ποτάμια) κατάλληλο για υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες όπως π.χ. χειμερινός αθλητισμός, ορεινή ποδηλασία, τρέξιμο, πεζοπορία, kayak / rafting, αναρρίχηση, ορειβασία, ορισμένες σχετικές υποδομές (χιονοδρομικό κέντρο, πεζοπορικές διαδρομές, αναρριχητικά πεδία, ορειβατικά καταφύγια) και ορισμένες αθλητικές διοργανώσεις που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη του προϊόντος (βλέπετε επόμενες σελίδες)
 Γαστρονομικός Τουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν στον προορισμό Υπαρξη σημαντικών πόρων και υποδομών με βασικότερα στοιχεία την τοπική γαστρονομική παράδοση και ταυτότητα, τις υψηλού επιπέδου πρώτες ύλες, τα τυροκομικά προϊόντα ΠΟΠ / ΠΓΕ, την οινική παραγωγή και τα οινοποιεία, τις τοπικές γαστρονομικές επιχειρήσεις, τις λαογραφικές εκδηλώσεις / γιορτές υπαίθρου που σχετίζονται με τοπικά προϊόντα και μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του προϊόντος (βλέπετε επόμενες σελίδες)
 Τουρισμός Ευεξίας		<ul style="list-style-type: none"> Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν στον προορισμό Στην ΠΕ Ιωαννίνων έχουν καταγραφεί 27 ιαματικές πηγές, από τις οποίες οι 4 έχουν ανακηρυχθεί ως Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι από την Ειδική Επιτροπή Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού, ενώ 2 βρίσκονται στον υφιστάμενο προορισμό - τα έργα αναβάθμισης των λουτρών και η παρουσία των συγκεκριμένων φυσικών πόρων επιτρέπουν την ανάπτυξη του Τουρισμού Ευεξίας για τον εμπλουτισμό των υπόλοιπων κύριων και συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων (βλέπετε επόμενες σελίδες)

Κύριο τουριστικό προϊόν

Συμπληρωματικό τουριστικό προϊόν

Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν

Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξής του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν

Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν

Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης

Αξιολόγηση προορισμού (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση του προορισμού «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» με βάση την μεθοδολογία που έχει προδιαγραφεί.

A/A	Κριτήρια	Βάρος κριτηρίου	Βαθμολογία	Σχόλια
1	Προσβασιμότητα & συνδεσιμότητα	35%	2,6	<ul style="list-style-type: none"> • Αεροπορική: 2,5 / 5,0 Ακτοπλοϊκή: 2,0 / 5,0 Οδική: 4,0 / 5,0 Σιδηροδρομική: 0,0 / 5,0 – Αεροδρόμιο Ιωαννίνων «Βασιλεύς Πύρρος» σε απόσταση 5 χλμ. από την πόλη των Ιωαννίνων, 48 χλμ. από το Μέτσοβο, με πρόσφατη ανακατασκευή του αεροσταθμού με εγχώρια αεροπορική συνδεσιμότητα και περιορισμένη διεθνή αεροπορική συνδεσιμότητα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και 14,5 χιλ. διεθνείς αφίξεις το 2019 – Αεροδρόμιου Ακτίου που ανήκει στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας το οποίο εξυπηρετεί κυρίως τις ΠΕ Πρέβεζας, Θεσπρωτίας και Λευκάδας και απέχει 106 χλμ. (~1h 30) από την πόλη των Ιωαννίνων, ενώ συνδέεται με διεθνείς πτήσεις (300,7 χιλ. διεθνείς αφίξεις το 2019) την καλοκαιρινή περίοδο και διαθέτει σύγχρονες και πρόσφατα ανακαινισμένες υποδομές υπό τη διαχείριση της Fraport Greece – Σχετική ακτοπλοϊκή συνδεσιμότητα με την Περιφέρεια Ιόνιων Νήσων μέσω του Λιμένα Ηγουμενίτσας (78 χλμ. 60' από τα Ιωάννινα) – Εγνατία Οδός, ο βασικός κεντρικός οδικός άξονας του προορισμού, που βελτιώνει το μεταφορικό της δίκτυο εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε οικιστικά κέντρα μικρότερης εμβέλειας και στα σημεία τουριστικού / πολιτιστικού ενδιαφέροντος, καθώς και διαπεριφερειακή και διαβαλκανική προσπελασιμότητα – Εύκολη οδική προσβασιμότητα μέσω Α.Θ.Ε. (Α1 Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι), Εγνατίας Οδού (Α2 Ηγουμενίτσα-Ιωάννινα-Βέροια-Θεσσαλονίκη-Καβάλα-Κομοτηνή-Κήποι), Ιόνιας Οδού (Α5 Ιωάννινα- Άρτα-Μεσολόγγι-Πάτρα), Αυτοκινητόδρομου 29 (Α29 Κρυσταλλοπηγή, Καστοριά, Σιάτιστα), Εθνικής Οδού 20 (ΕΟ20 Κακαβιά-Κοζάνη-Ιωάννινα), Ευρωπαϊκής Οδού 853 (Ε853 Κακαβιά-Ιωάννινα), Αυτοκινητόδρομου 27 (Α27 κάθετος άξονας Νίκη, Φλώρινα, Κοζάνη) – η υποθαλάσσια ζεύξη Ακτίου Πρέβεζας συνδέει τη Στερεά Ελλάδα με την Ήπειρο στο ύψος του Αμβρακικού κόλπου – Έλλειψη νέου οδικού δικτύου για την διασύνδεση των Ιωαννίνων με την Αλβανία και έλλειψη σιδηροδρομικού δικτύου (σιδηροδρομικές συνδέσεις προς Καλαμπάκα και Αντίρριο τοποθετούνται στον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό)
2	Κύρια τουριστικά προϊόντα	25%	1,5	<ul style="list-style-type: none"> • Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός (0,6 / 1,0): σημαντικό αλλά σχετικά αναξιοποίητο πολιτιστικό και θρησκευτικό απόθεμα με αρχαιολογικούς χώρους (π.χ. Δωδώνη), οθωμανικά, εβραϊκά μνημεία και ιστορικό κέντρο των Ιωαννίνων (Ακρόπολη, Κάστρο και παραδοσιακός οικισμός), εκκλησίες και μονές (μοναστικό συγκρότημα στο νησί της λίμνης Παμβώτιδας κ.α.), παραδοσιακοί οικισμοί και λαογραφικό κεφάλαιο σε Ζαγοροχώρια και Μέτσοβο και μοναδική πολυπολιτισμική παράδοση και ιστορία, που επιτρέπει την δημιουργία αφηγηματικού περιεχομένου για την προβολή και προώθηση του προορισμού • City Break (0,6 / 1,0): αστικό κέντρο των Ιωαννίνων σε κομβική θέση κοντά στα σύνορα της χώρας, με ιδιαίτερη ατμόσφαιρα «άλλης εποχής», ιστορικό πλούτο και μνημεία, χωροθετημένη σε μία κοιλάδα περιτριγυρισμένη από βουνά πλησίον της λίμνης Παμβώτιδας, ζωντανό χαρακτήρα, γαστρονομία και δραστηριότητες για την προσέλκυση εγχώριου και διεθνούς τουρισμού με κύριο ζήτημα για περαιτέρω ανάπτυξη την διεθνή αεροπορική συνδεσιμότητα • MICE (0,25 / 1,0): ορισμένες συνεδριακές υποδομές μεσαίας / μικρής χωρητικότητας και τουριστικοί πόροι (ατμόσφαιρα της πόλης, ιστορικό / πολιτιστικό απόθεμα, ασφάλεια κ.α.) με βασικό ζήτημα την διεθνή αεροπορική συνδεσιμότητα

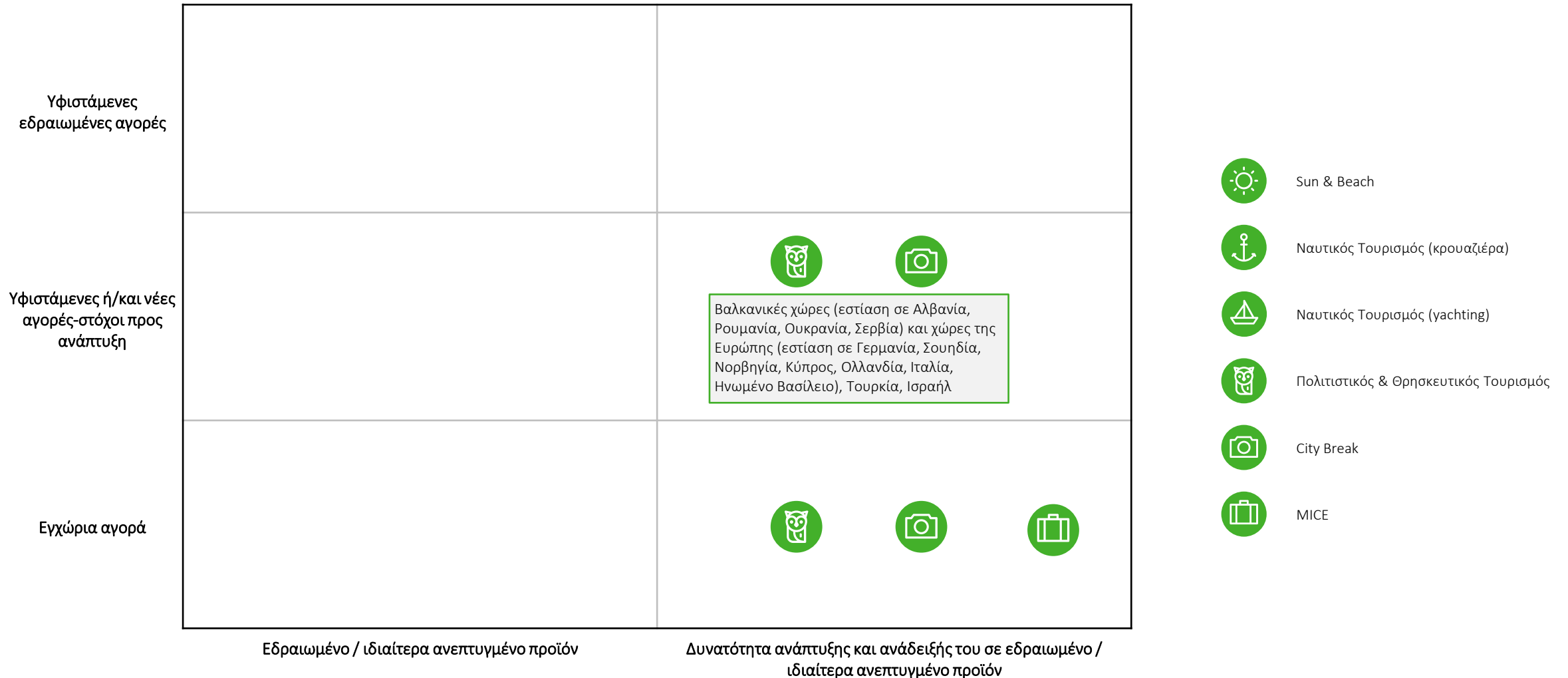
Αξιολόγηση προορισμού (2)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση του προορισμού «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» με βάση την μεθοδολογία που έχει προδιαγραφεί.

A/A	Κριτήρια	Βάρος κριτηρίου	Βαθμολογία	Σχόλια
3	Συμπληρωματικά τουριστικά προϊόντα	10%	3,5	<ul style="list-style-type: none"> • Αγροτουρισμός (1,0 / 1,0): αξιόλογοι αγροτικοί οικισμοί σε Μέτσοβο, Ζαγοροχώρια, Τζουμέρκα εντός φυσικών τοπίων ιδιαίτερου κάλους, με πλούσια λαογραφική παράδοση, παραδοσιακή αρχιτεκτονική, αγροτουριστικούς, πολιτιστικούς και οικοτουριστικούς πόρους κατάλληλους για ανάπτυξη ορεινού τουρισμού και περαιτέρω διασύνδεση της αγροδιατροφικής παραγωγής με τον τουρισμό για την ανάπτυξη Αγροτουρισμού και Τουρισμού Υπαίθρου • Οικοτουρισμός (1,0 / 1,0): ορεινοί όγκοι, λίμνες και ποταμιά που αποτελούν φυσικούς και περιβαλλοντικούς πόρους υψηλής αξίας, με τοπία ιδιαίτερου κάλους, βιοποικιλότητα και προστατευόμενες περιοχές που αποτελούν τη βάση για ήπια τουριστική αξιοποίηση και δραστηριότητες στη φύση • Αθλητικός Τουρισμός (0,6 / 1,0): φυσικοί πόροι κατάλληλοι για υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες και Τουρισμό Περιπέτειας και σχετικές υποδομές όπως π.χ. πεζοπορικές διαδρομές, ορειβατικά καταφύγια, αναρριχητικά πεδία, χιονοδρομικό κέντρο, καθώς και ορισμένες αθλητικές διοργανώσεις που μπορούν να προσελκύσουν εγχώριο και διεθνές τουριστικό ενδιαφέρον • Γαστρονομικός Τουρισμός (0,6 / 1,0): τοπική γαστρονομική παράδοση και αγροδιατροφική παραγωγή με τυροκομικά προϊόντα ΠΟΠ / ΠΓΕ, γαστρονομικές επιχειρήσεις, οινική παραγωγή και ορισμένες βιωματικές γαστρονομικές δραστηριότητες / εμπειρίες όπως επισκέψιμα αγροκτήματα, οινοποιεία, γιορτές υπαίθρου • Τουρισμός Ευεξίας (0,25 / 1,0): δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης και αναβάθμιση των 2 αναγνωρισμένων Ιαματικών Φυσικών Πόρων από το Υπουργείο Τουρισμού και σχεδιαζόμενη επένδυση ύψους €2,8 εκατ. αναβάθμισης των λουτρών για την ανάπτυξη του Τουρισμού Ευεξίας
4	Διεθνής φήμη & αναγνωρισιμότητα, σημεία ενδιαφέροντος & Μνημεία UNESCO	20%	1,8	<ul style="list-style-type: none"> • Διεθνής φήμη & αναγνωρισιμότητα: 2,0 / 5,0 Σημεία ενδιαφέροντος: 2,0 / 5,0 Μνημεία UNESCO: 1,0 / 5,0 • Συγκρατάγεται μέσα στους προορισμούς με χαμηλή διεθνή φήμη και αναγνωρισιμότητα [βλέπετε και τις μόλις 91,8 χιλ. διεθνείς αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ) της ΠΕ Ηπείρου για το 2019]. • ~164 σημεία ενδιαφέροντος (μουσεία, αξιοθέατα, περιηγήσεις κ.α.) με βάση την αξιολόγηση της ταξιδιωτικής πλατφόρμας του TripAdvisor για τον προορισμό «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» • Έλλειψη Μνημείου UNESCO
5	Υφιστάμενη ζήτηση	5%	1,0	<ul style="list-style-type: none"> • ~388,3 χιλ. αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ) βάσει στοιχείων 2019
6	Υφιστάμενη προσφορά (διαμονή)	5%	1,5	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνολο ξενοδοχειακών δωματίων και ενοικιαζόμενων δωματίων: 1,0 / 5,0 – ~5,0 χιλ. ξενοδοχειακά δωμάτια και ενοικιαζόμενα δωμάτια βάσει στοιχείων 2019 • Ποσοστό ξενοδοχειακών δωματίων 4*,5* και ενοικιαζόμενων δωματίων 4K ως προς τον συνολικό αριθμό δωματίων: 2,0 / 5,0 – ~33,4% του συνόλου των ξενοδοχειακών και ενοικιαζόμενων δωματίων ανήκουν στις κατηγορίες 4*, 5* και 4K βάσει στοιχείων 2019
Συνολική βαθμολογία προορισμού			2,1 / 5,0	

Ansoff Matrix | Κύρια τουριστικά προϊόντα

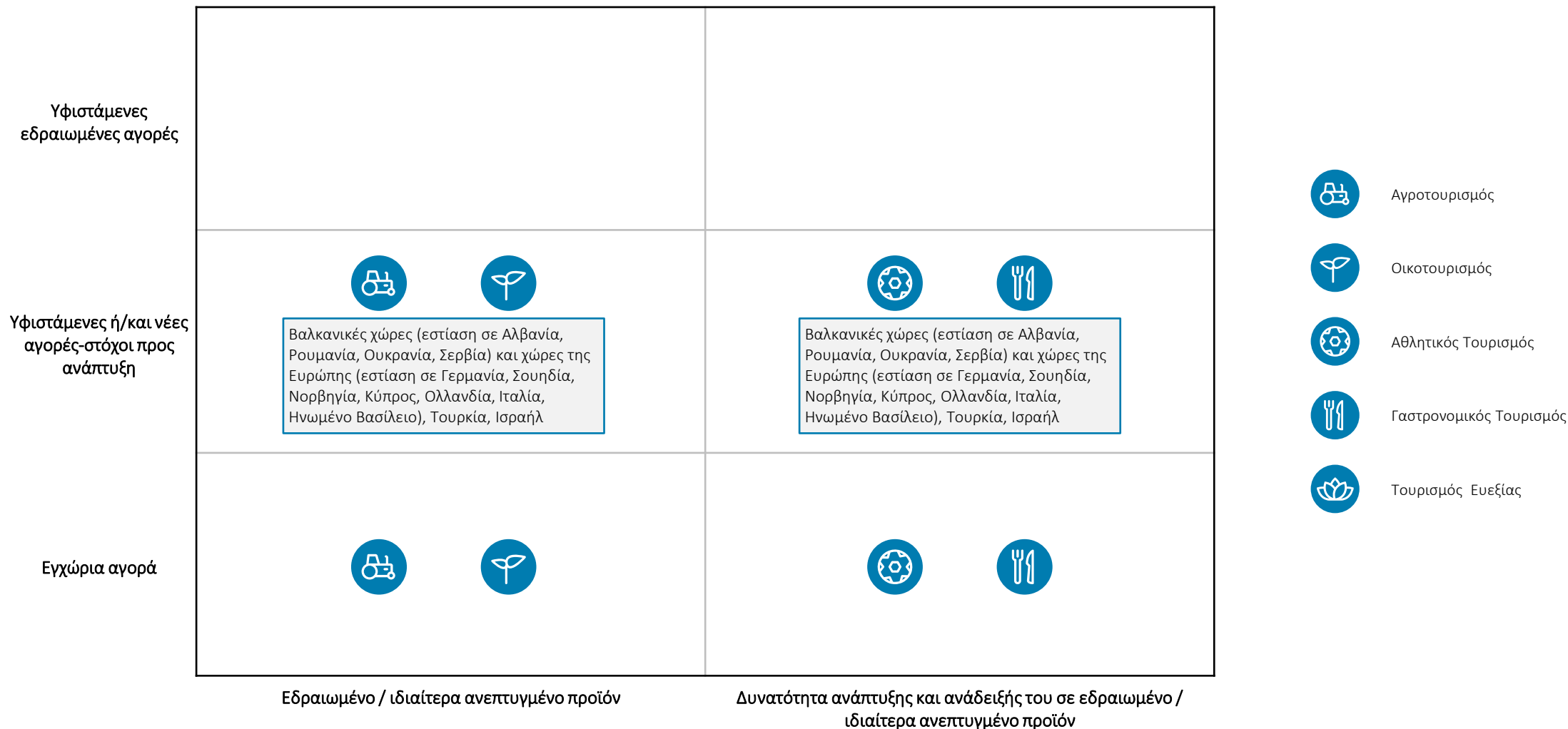
Βάσει των ισχυρών σημείων και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του προορισμού, καθώς και των συμπερασμάτων που προέκυψαν από τη Διαβούλευση και τις αναλύσεις των προηγούμενων βημάτων της μελέτης, εκτιμάται ότι ο προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» θα πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη των παρακάτω συνδυασμών κύριων τουριστικών προϊόντων – αγορών.

Ansoff Matrix | Συμπληρωματικά τουριστικά προϊόντα

Βάσει των ισχυρών σημείων και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του προορισμού, καθώς και των συμπερασμάτων που προέκυψαν από τη Διαβούλευση και τις αναλύσεις των προηγούμενων βημάτων της μελέτης, εκτιμάται ότι ο προορισμός «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» θα πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη των παρακάτω συνδυασμών κύριων τουριστικών προϊόντων – αγορών.

Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» .

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
1	Επαναξιολόγηση των υποδομών του αερολιμένα Ιωαννίνων «Βασιλεύς Πύρρος» με βάση τη δυναμική που παρουσιάζει το αεροδρόμιο σε αφίξεις και εν όψει της παραχώρησης της διαχείρισης και εκμετάλλευσης του αερολιμένα σε ιδιώτες (εκ των ελκυστικότερων μεταξύ των 23 περιφερειακών αερολιμένων προς αξιοποίηση) και εξέταση ολοκληρωμένου σχεδίου αναβάθμισης που περιλαμβάνει χωροθέτηση εμπορικής δραστηριότητας
2	Εφαρμογή ολοκληρωμένης και δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας, προβολής και προώθησης του προορισμού «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO)
3	Δράσεις βελτίωσης/ανάπλασης της πόλης των Ιωαννίνων
4	Δράσεις βελτίωσης της αστικής κινητικότητας των Ιωαννίνων
5	Διαμόρφωση κοινού κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας για κάθε τύπο και κατηγορία καταλύματος και κοινού πλαισίου υγειονομικών πρωτοκόλλων
6	Δράσεις αναβάθμισης των υποδομών του Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού αναφορικά με φωτισμό, τουριστική σήμανση, υποδοχή κοινού και πρόσβαση
7	Δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης που σχετίζονται με εναλλακτικά μέσα μετακίνησης όπως ηλεκτρικά δημόσια λεωφορεία και οχήματα και ανάπτυξη ποδηλατοδρόμων στην πόλη των Ιωαννίνων
8	Ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αγροτουριστικών μονάδων
9	Δράσεις προστασίας και ενίσχυσης της βιωσιμότητας περιοχών οικοτουριστικού ενδιαφέροντος
10	Κατάθεση φακέλου για την ένταξη των Ζαγοροχωρίων στον κατάλογο μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO
11	Δράσεις αναβάθμισης υποδομών οικοτουριστικού χαρακτήρα
12	Δράσεις για τη βιωσιμότητα και την αειφορία του περιβάλλοντος
13	Δράσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας του πολιτισμού
14	Ενιαίος φορέας διαχείρισης, κοινό ιστορικό και πολιτιστικό αφήγημα που να αναδεικνύει την εξέλιξη του τόπου και της συνθήκης που τον διαμόρφωσαν, σήμανση & branding σχετικά με την προβολή και προώθηση των συνδεδεμένων αρχαιολογικών χώρων, μουσείων και επιχειρήσεων
15	Προώθηση ευρυζωνικότητας δικτύου 5G και πρόσβασης Wifi στον αστικό ιστό των Ιωαννίνων
16	Ανάπλαση χώρων πρασίνου εντός των Ιωαννίνων
17	Δράσεις προστασίας παραδοσιακών οικισμών και κτιριακού αποθέματος
18	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
19	Δυνατότητα προμήθειας ηλεκτρονικού εισιτηρίου μέσω σύγχρονης και χρηστικής πλατφόρμας και μέσω φορητών συσκευών για τους πόρους / υποδομές Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού
20	Δράσεις για τη διαχείριση απορριμμάτων/λυμάτων
21	Ανάπτυξη ορθολογικών προσεγγίσεων και δράσεων για την βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού με βάση τη φέρουσα ικανότητα του προορισμού, τη διατήρηση του φυσικού τοπίου και της βιοποικιλότητας
22	Προβολή και αξιοποίηση της πολιτιστικής διαδρομής του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» τα «Θέατρα της Ηπείρου»

Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (2)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» .

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
23	Δράσεις βελτίωσης προσβασιμότητας και φιλικότητας του προορισμού από άτομα με αναπηρία ή μειωμένη κινητικότητα
24	Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων για τη βελτίωση του οδικού δικτύου και άλλων βασικών υποδομών πόρων (ύδρευσης), περιβάλλοντος (στερεά και υγρά λύματα), ενέργειας και επιδράσεων κλιματικής αλλαγής μέσω έξυπνων εφαρμογών και τη δημιουργία εφαρμογής για κινητά και tablets με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τον επισκέπτη του προορισμού
25	Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης με σκοπό την γρήγορη και εύκολη ολοκληρωμένη παροχή και αναζήτηση πληροφόρησης στον επισκέπτη για όλες τις προσφερόμενες τουριστικές εμπειρίες, δραστηριότητες, παροχές και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και εμφάνιση των αποτελεσμάτων σε μορφή λίστας και διαδραστικού χάρτη
26	Δράσεις για την ψηφιακή προβολή του προορισμού
27	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Οικοτουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες, βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, που θα αποτελεί τμήμα της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
28	Ανάπτυξη διαδρομών πολιτισμού και γευσιγνωσίας και με έμφαση στην πλούσια ιστορία της γαστρονομίας του τόπου
29	Ανάπλαση του Εθνικού Σταδίου Ιωαννίνων «Οι Ζωσιμάδες» σύμφωνα με της αρχές της βιωσιμότητας και της εξοικονόμησης ενέργειας
30	Δράσεις για τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων
31	Έργα αναβάθμισης επαρχιακού οδικού δικτύου
32	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης και διαδραστικού χάρτη City Break σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
33	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Αθλητικού Τουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
34	Ανάπτυξη υποδομών γαστρονομίας και βελτίωση προσβασιμότητας σε αυτές
35	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Γαστρονομικού Τουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
36	Μελέτες και δράσεις για την προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των ακραίων φυσικών φαινομένων όπως έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, πρόληψη κατολισθήσεων και δασικών πυρκαγιών
37	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Αγροτουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, που θα αποτελεί τμήμα της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
38	Προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας
39	Δράσεις ψηφιακού εκσυγχρονισμού και προβολής του πολιτιστικού και θρησκευτικού αποθέματος
40	Δράσεις βελτίωσης, ανάδειξης και προστασίας πολιτιστικών πόρων
41	Δράσεις αναβάθμισης προσβασιμότητας και συνδεσιμότητας των οικοτουριστικών πόρων και προορισμών

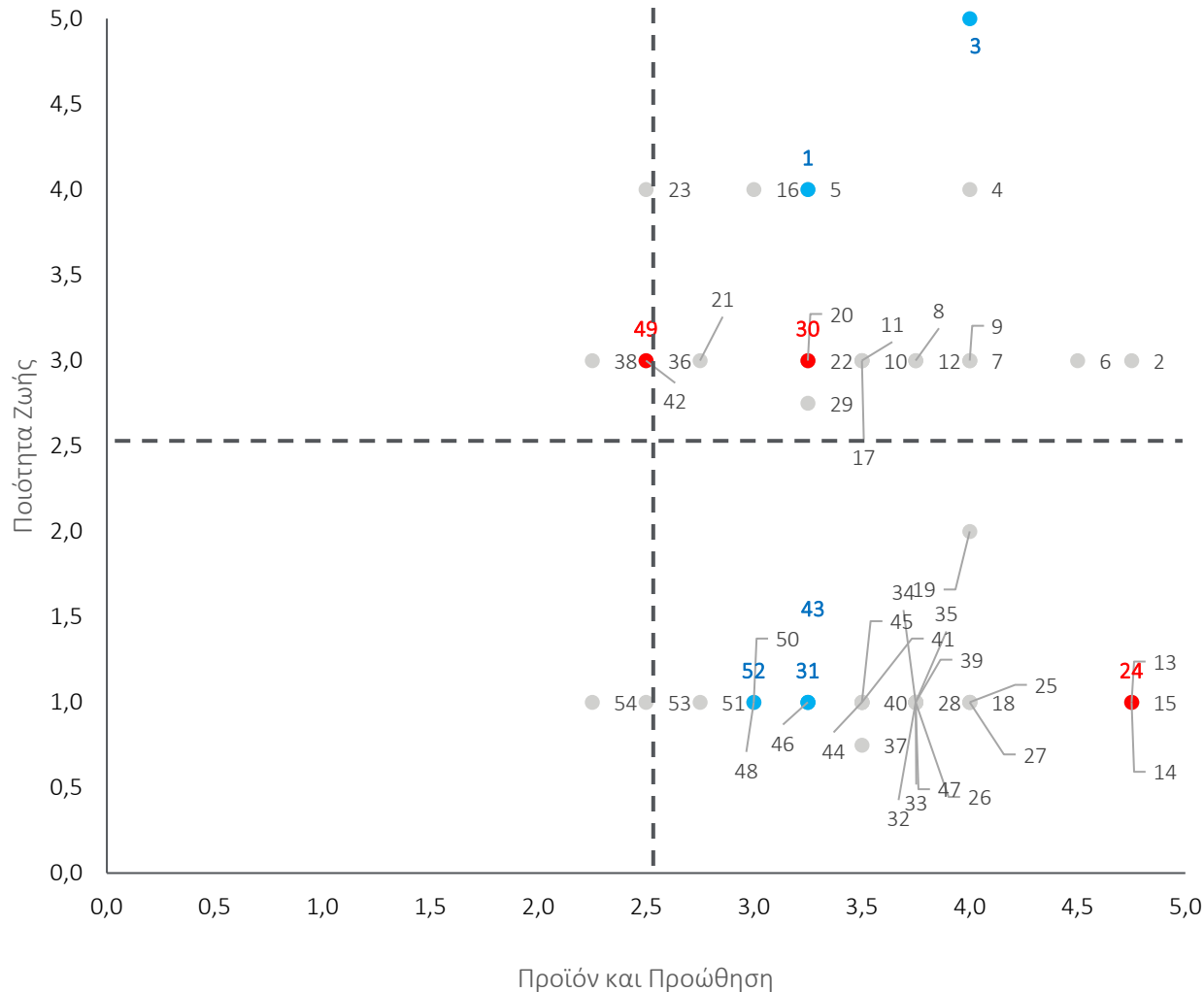
Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (3)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Ιωάννινα & κοντινή ορεινή περιοχή» .

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
42	Παροχή κινήτρων και ενισχύσεων για την μετάβαση σε βιολογικές και βιώσιμες καλλιέργειες
43	Έργα αναβάθμισης/επέκτασης οδικού δικτύου
44	Δράσεις για τη βελτίωση της ταξιδιωτικής εμπειρίας σχετιζόμενες με τους μεθοριακούς σταθμούς, χώρους διημέρευσης, χώρους αναμονής και υποδοχής κοινού και βελτίωση των οδικών συγκοινωνιών προς προορισμούς Sun & Beach
45	Πιστοποίηση πεζοπορικών μονοπατιών σύμφωνα με διεθνή πρότυπα
46	Ενίσχυση των αθλητικών δραστηριοτήτων και του Τουρισμού Περιπέτειας μέσω της ανάπτυξης συνεργατικών σχημάτων με άλλους προορισμούς που προσφέρουν παρόμοιες υπηρεσίες / εμπειρίες
47	Σύνδεση προγραμμάτων σπουδών εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς
48	Δημιουργία θεσμοθετημένου συντονιστικού φορέα που θα είναι υπεύθυνος για τη χάραξη μακροχρόνιας πολιτικής για τον Αγροτουρισμό σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας
49	Δράσεις για τη δημιουργία ενός βιώσιμου προορισμού
50	Δράσεις για την ενίσχυση της εμπειρίας των επισκεπτών Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού
51	Πρωώθηση / ενθάρρυνση / στήριξη απόκτησης του υφιστάμενου Ειδικού Σήματος Αγροτουρισμού από τις τοπικές αγροτουριστικές επιχειρήσεις
52	Ανάπτυξη σιδηροδρομικής σύνδεσης της Ηπείρου με τη δημιουργία πλέγματος παράλληλο με την Εγνατία Οδό που θα ενώνει τη Θεσσαλία με τα Ιωάννινα και την Ηγουμενίτσα
53	Δράσεις βελτίωσης και εκσυγχρονισμού των υποδομών πολιτιστικού/θρησκευτικού τουρισμού
54	Δράσεις για τη βελτίωση της αστικής κινητικότητας που σχετίζονται με την αποκατάσταση Οδού Στ. Νιάρχου στα Ιωάννινα και τη βελτίωση της συχνότητας των δρομολογίων των δημόσιων λεωφορείων μεταξύ σημαντικών τοποθεσιών του προορισμού κατά την περίοδο αιχμής

Επισκόπηση αξιολόγησης Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα του προορισμού

Στο Διάγραμμα αποτυπώνονται οι παραπάνω δράσεις εστιάζοντας στα κριτήρια «Ποιότητα Ζωής» και «Προϊόν και Προώθηση». Με μπλε χρώμα προσδιορίζονται οι δράσεις που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με υποδομές προσβασιμότητας. Από τις υπόλοιπες, με κόκκινο χρώμα σημειώνονται οι δράσεις που χαρακτηρίζονται από χαμηλό επίπεδο ωριμότητας / υψηλό κόστος.

- Ανάμεσα στις 10 πρώτες στρατηγικές δράσεις που παρουσιάζουν υψηλή βαθμολογία βρίσκονται οι δράσεις 1, 3, 4, 6, 7 και 2.
- Οι δράσεις 3, 4 και 7 αφορούν σημαντικές δράσεις ανάπλασης της πόλης, βελτίωση της αστικής κινητικότητας και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, ενώ η δράση 1 αφορά την επαναξιολόγηση των υποδομών για τη μελλοντική αξιοποίηση του αερολιμένα «Βασιλείου Πύρρος», εν όψει της παραχώρησης της εκμετάλλευσής του σε ιδιώτες.
- Η δράση 6 κρίνεται ως πολύ σημαντική με υψηλή επίδοση στην προώθηση του προϊόντος και αφορά στην αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών, των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων του προορισμού.
- Εξαιρετικά βαρύνουσα σημασία για την αναπτυξιακή προοπτική του προορισμού έχει η Δράση 2, η οποία αφορά στην Ανάπτυξη Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO) και την εφαρμογή ολοκληρωμένης και δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας εστιασμένη στα τουριστικά προϊόντα προς ανάπτυξη, ενώ και διαγραμματικά προκύπτει η υψηλή επίδοση στην Προώθηση του προορισμού που παρουσιάζουν οι δράσεις εξωστρέφειας του προορισμού (δράση 13) και η ανάπτυξη ενός κοινού ιστορικού και πολιτιστικού αφηγήματος (δράση 14).
- Οι δράσεις 9 και 12 παρουσιάζουν υψηλή βαθμολογία στην Ποιότητα Ζωής και αφορούν δράσεις προστασίας και ενίσχυσης της βιωσιμότητας του περιβάλλοντος και των προστατευόμενων περιοχών οικοτουριστικού ενδιαφέροντος στον προορισμό.
- Αναφορικά με τις δράσεις που αφορούν την προσβασιμότητα στον προορισμό (οδικά έργα/ανάπτυξη σιδηροδρομικού δικτύου), η βαθμολόγησή τους στο κριτήριο Ποιότητα Ζωής βρίσκεται χαμηλά (δράσεις 52 & 31).
- Σημαντικές ως προς την Ποιότητα Ζωής αναδεικνύονται οι δράσεις για τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων του προορισμού και του εκσυγχρονισμού του δικτύου ύδρευσης των οικισμών του προορισμού.
- Οι δράσεις που αφορούν στην δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής πύλης του προορισμού και ειδικότερα για την προώθηση του Οικοτουρισμού και Πολιτιστικού/Θρησκευτικού Τουρισμού σκοράρουν υψηλά στο «Προϊόν» (δράσεις 25, 27 & 18).

Στρατηγικές Δράσεις ΣΔΙΤ ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας για τα Ιωάννινα & την κοντινή ορ. περιοχή

Προϊόν	Περιοχή-άξονας	A/A Στρατηγικής Κατεύθυνσης	Στρατηγικές Δράσεις
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	1.1.4.	Επίσπευση της ολοκλήρωσης και λειτουργίας του υδατοδρομίου που έχει χωροθετηθεί στη λίμνη Παμβωτίδα και αναμένεται να συνδεθεί σε πρώτη φάση με το Ιόνιο και σε επόμενα βήματα με κοντινούς διεθνείς προορισμούς
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	1.1.4.	Περαιτέρω ανάπτυξη λιμναίας συγκοινωνίας που θα λειτουργεί συνδυαστικά με τα υπόλοιπα MMM και θα συνδέει τις παραλίμνιες περιοχές και το Νησί με τον κεντρικό αστικό ιστό και άλλους οικισμούς που βρίσκονται περιμετρικά της λίμνης και παρουσιάζουν τουριστικό ενδιαφέρον
	Αναβάθμιση & προώθηση τουριστικού προϊόντος	1.2.3.	Δημιουργία ενιαίας τουριστικής κάρτας (city pass), με εστίαση σε Πολιτιστικό & Θρησκευτικό Τουρισμό, City Break, οικοτουριστικές δραστηριότητες και γαστρονομικό τουρισμό
	Αναβάθμιση & προώθηση τουριστικού προϊόντος	2.2.1.	Ανάδειξη των μοναστηριών που βρίσκονται διάσπαρτα στους ορεινούς όγκους των Ιωαννίνων και σε σύνδεση με τα Μετέωρα αποτελούν έναν μοναδικό μνημείο που αγγίζει όλο το φάσμα των επισκεπτών που ενδιαφέρονται για την πολιτιστική κληρονομιά όπως αυτή εκδηλώνεται στην αρχιτεκτονική, την τέχνη, την καθημερινή ζωή και την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. Μονή Κρηπίνας)
	Αναβάθμιση & προώθηση τουριστικού προϊόντος	2.2.1.	Ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, ανταλλαγής εκθέσεων, ενιαίων ερευνητικών προγραμμάτων και ενιαίας στρατηγικής προώθησης πολιτιστικών χώρων που αποτελούν ευεργετήματα και έχουν συσχετιστεί με σημαντικούς πολιτιστικούς χώρους της Αθήνας (π.χ. Πινακοθήκη Αβέρωφ με το την Εθνική Πινακοθήκη της Αθήνας)
	Ενίσχυση δεξιοτήτων & ανάπτυξη επιχειρηματικότητας	1.5.4.	Συμβουλευτική στήριξη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του τομέα του τουρισμού σε θέματα στόχευσης αγορών, διαχείρισης σύγχρονων τεχνολογιών και καινοτομιών, εξωστρέφειας και δικτύωσης στο εξωτερικό, ανάπτυξης τοπικών και διεθνών συνεργασιών, χρηματοδότησης, προώθησης και προβολής κ.α.
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	3.1.1.	Ανάπτυξη υποδομών για τη δημιουργία θεματικών χώρων κοινής αποδοχής όπως η δημιουργία τεχνόπολης ή πάρκο τεχνολογίας και έρευνας
	Ψηφιακή αναβάθμιση & μετασχηματισμός	3.3.2.	Χρήση ψηφιακής / φυσικής και διαδικτυακά αποκτώμενης τουριστικής κάρτας ορισμένης χρονικής διάρκειας (24h, 48h, 72h) με την οποία εξασφαλίζεται είσοδος σε μουσεία, αξιοθέατα, συμμετοχή σε δραστηριότητες, και εκπτώσεις σε υπεραστικές συγκοινωνίες προς δημοφιλείς προορισμούς όπως οι λίμνες και τα εθνικά πάρκα
	Ψηφιακή αναβάθμιση & μετασχηματισμός	4.3.1.	Συνεργασία με ψηφιακές πλατφόρμες και forums που ειδικεύονται στον τομέα του αγροτουρισμού σε παγκόσμιο επίπεδο και αποτελούν οδηγό για τους ταξιδιώτες που αναζητούν την αυθεντική και βιωματική εμπειρία του αγροτουρισμού
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	6.1.1.	Βελτίωση υποδομών του χιονοδρομικού κέντρου Ανήλιο στο Μέτσοβο με εστίαση στις συμπληρωματικές παροχές όπως σαλέ και εστιατόρια

INSETE

Ινστιτούτο ΣΕΤΕ
Βουκουρεστίου 32
10671 Αθήνα

www.insete.gr
info@insete.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
European Union

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης